

Motion till riksdagen 2025/26:1076

av Sofia Skönnbrink m.fl. (S)

Förebyggande, upptäckt och förhindrande av våld i ungas relationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personal som arbetar med barn och unga kontinuerligt bör ges utbildning om våld i ungas nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att obligatorisk utbildning om ungas nära relationer bör införas för all personal och alla elever i högstadiet och gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finansiering gällande statliga och kommunala bidrag för olika stödstrukturer såsom kvinnojourer, tjej- och transjourer och andra stödföreningar i civilsamhället bör säkras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen bör stärkas, till exempel när det gäller digitalt våld, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är ett av våra största samhällsproblem och det förekommer i alla samhällsklasser, kulturer och åldrar. Det våld som sker i ungas nära relationer har länge varit ett blint fält. Många unga utsätts redan i sina första relationer för psykiskt, fysiskt och sexuellt våld – ofta utan att de själva förstår att det de upplever är våld. Samtidigt saknar vuxna i omgivningen ofta både kunskap och verktyg för att upptäcka det och ingripa i tid.

Forskning visar att vem som helst kan utsättas men att mäns och killars våld mot kvinnor och flickor är vanligast och ofta grövre, mer sexualiserat och återkommande. Enligt Brottsförebyggande rådet har 23 procent av alla unga tjejer varit utsatta för brott i en relation, och Folkhälsomyndigheten rapporterar att en av fyra unga tjejer har blivit

utsatt för penetration mot sin vilja. Särskilt utsatta är flickor med funktionsnedsättningar eller neuropsykiatriska tillstånd, där risken för att utsättas för våld mer än fördubblas.

Vi måste börja tala mer öppet om våld i ungas relationer och förändra de skadliga normer som finns i populärkultur och sociala medier och ibland även i ungdomars egna kretsar. Relationer som präglas av kontroll, svartsjuka och manipulation får aldrig normaliseras som passion eller romantik. Genom att istället lyfta fram respekt, samtycke och jämlikhet kan vi skapa en miljö där våld inte accepteras och där unga lättare identifierar när de själva eller andra utsätts.

En särskild utmaning är det digitala våldet. Hot om att sprida bilder, trakasserier på sociala medier och användning av digital teknik för att kontrollera var partnern befinner sig är nya former av våld som måste tas på största allvar. Samtidigt behöver vi stärka de vuxnas roll. Skolpersonal, fritidsledare, föräldrar och andra vuxna måste få utbildning i att upptäcka tidiga tecken på våld i ungas relationer, inte bara det fysiska våldet utan också det psykiska, sexuella och digitala.

Det förebyggande arbetet kräver också långsiktigt stöd till civilsamhällets aktörer – kvinnojourer, tjej- och transjourer samt andra stödorganisationer som varje dag möter unga utsatta. Utan stabil finansiering riskerar viktiga insatser att försvinna, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för de unga som behöver stöd.

För att förebygga, upptäcka och förhindra våld i ungas relationer behövs en helhets-syn där kunskap, förebyggande arbete, stödinsatser och lagstiftning samverkar.

Sofia Skönnbrink (S)

Aida Birinxhiku (S)

Marianne Fundahn (S)

Linnéa Wickman (S)

Zara Leghissa (S)

Jessica Rodén (S)

Gunilla Carlsson (S)

Monica Haider (S)

Åsa Karlsson (S)

Rose-Marie Carlsson (S)

Lena Bäckelin (S)

Mirja Räihä (S)